

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ЯК ЦЕНТР БІОГРАФІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ВИДАТНИХ ДІЯЧІВ КНУКІМ

В умовах зростаючого значення вищої освіти і науки в сучасному світі, підвищенні попиту на різноманітну інформацію, особливе місце належить бібліотекам вищих навчальних закладів як важливим структурним підрозділам, діяльність яких спрямована на ефективне інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу та науково-дослідної роботи університетів.

Зростання інтересу до біобібліографічної інформації викликане розумінням важливості біографічних джерел для вивчення персонального внеску вчених у розвиток науки, культури, освіти та мистецтва. Тому складання біобібліографічних покажчиків є пріоритетним напрямом науково-бібліографічної діяльності наукової бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв (далі — КНУКіМ).

Наукова бібліотека КНУКіМ проводить самостійні дослідження за такими науковими темами: «Історія КДК–КДУКіМ–КНУКіМ» та «Вчені КНУКіМ у культурно-мистецькому розвитку країни. Підготовка біобібліографічних посібників», що має дві підтеми. Так, дослідження життєвого шляху і наукового доробку окремих осіб здійснюється у межах підтеми «Видатні постаті університету», а дослідження історії та досягнень окремих кафедр та факультетів — у межах підтеми «Знаменні дати університету» [10, с. 57].

Перші результати дослідження історії університету викладені в календарі «Київський національний університет культури і мистецтв у 2013 році: знаменні дати, славні ювілеї», підготовленому спільними зусиллями співробітників науково-методичного відділу наукової бібліотеки та кафедри видавничої справи та мережових видань. Мета календаря — інформувати про Київський національний університет культури і мистецтв, нагадати про пам'ятні події, знаменні дати історії; відзначити ювілеї визначних діячів освіти, науки, культури і мистецтва, які нині працюють в університеті; виховувати у студентів шанобливе почуття гордості за те, що вони навчаються під керівництвом висококваліфікованих педагогів і відомих діячів української культури і мистецтва [4, с. 4]. Календар складається з двох частин: знаменні дати КНУКіМ (до кожної дати додається нарис, список публікацій про кафедру-ювіляра та світлини) та викладачі КНУКіМ — ювіляри 2013 року (до помісячного переліку ювілейних дат викла-

дачів подається біографічна довідка, фотографія та список основних публікацій про життя і діяльність викладача-ювіляра). Враховуючи зацікавленість кафедр у виданні, було вирішено видавати календар щорічно, наступні випуски побачили світ у 2014 р. та 2015 р. [5; 6].

Із 2011 р. співробітники бібліотеки починають роботу над створенням біобібліографічних покажчиків до ювілеїв учених університету. Так, першим вийшов друком покажчик, підготовлений до 80-річчя від дня народження Сергія Даниловича Безклубенка — відомого філософа, історика, культуролога, мистецтвознавця, літератора, проректора КНУКіМ, професора, кандидата мистецтвознавства, доктора філософських наук [1].

Протягом 2012–2013 рр. тривала робота над дослідженням історії, наукової школи, художньо-творчої діяльності кафедри фольклору, народнопісенного та хорового мистецтва КНУКіМ. За результатами досліджень підготовлено та видано два біобібліографічні покажчики в серії «Знаменні дати КНУКіМ». Наукова і творча діяльність кафедри народного співу за 40 років її існування (1972–2012 рр.) розкривається у покажчику «Об'єднані любов'ю до української пісні» [11]. У виданні «Майстри хорового мистецтва» висвітлюється історія та сьогодення кафедри хорового диригування та її досягнення за 45 років діяльності (1968–2013 рр.) [7]. Покажчики містять біографічні довідки, що створювались на основі відомостей, наданих особисто викладачем або його родиною, перелік основних наукових праць і публікації про наукову та творчу діяльність.

Спільним для обох видань є наявність нарисів про історію та сьогодення кафедри, розділів про розвиток наукової школи, художньо-творчу діяльність студентських колективів. Уперше зібрані та оприлюднені відомості про кращих випускників кафедр, котрі досягли вагомих результатів у професійній діяльності. Видання завершуються анотованим переліком аудіо- та CD дисків, записаних студентськими творчими колективами, та розділом «Публікації про творчу діяльність кафедри», до якого включено відгуки та рецензії про участь кафедри та її творчих колективів у концертах, міжнародних та всеукраїнських фестивалях, конкурсах [13, с. 135–136].

Із метою збереження та систематизації результатів досліджень науково-педагогічного складу університету, в 2013 р. бібліотека започаткувала серію біобібліографічних покажчиків «Вчені КНУКіМ». Впродовж 2013–2015 рр. вийшло друком три випуски серії. Перший випуск розкриває науковий доробок відомого вченого в галузі бібліотекознавства та культурології, професора, доктора культурології, члена-кореспондента Міжнародної академії інформатизації, заслу-

женого працівника культури України Тетяни Олексіївни Долбенко [3]. Другий випуск серії підготовлений до 70-річчя від дня народження Олександра Івановича Скнаря — професора, кандидата педагогічних наук, проректора КНУКіМ [14]. Продовжує серію «Вчені КНУКіМ» біобібліографічний покажчик, присвячений діяльності Валентини Миколаївни Медведєвої — відомого в Україні науковця в галузі бібліотекознавства та книгознавства, кандидата педагогічних наук, професора, заслуженого працівника культури України [8].

За цільовим і читацьким призначенням — це науково-допоміжні біобібліографічні покажчики, спрямовані допомогти в навчальній і науково-дослідній роботі науковцям, аспірантам, студентам, працівникам бібліотек та інформаційних служб. Біобібліографії укладаються за хронологічним принципом, їх структура однакова: основні віхи біографії, нариси колег про життя і діяльність, хронологічний покажчик друкованих праць, наукова школа, бібліографія про життя та наукову діяльність, довідковий апарат, світлини та додатки. Попри дотримання загальних вимог до видань такого типу, кожен із них має свої особливості. Покажчик укладається у тісній співпраці з самим ювіляром, що підвищує якість та цінність видання.

У 2012 р. наукова бібліотека започаткувала серію «Видатні постаті КНУКіМ», мета якої — висвітлення наукової та мистецької спадщини видатних діячів української культури і мистецтв, життєвий і творчий шлях яких тісно пов'язаний з КНУКіМ. На сьогоднішній день в цій серії вийшло три покажчика.

Перший випуск серії «Видатні постаті КНУКіМ» присвячено вшануванню пам'яті відомого українського хорового диригента, народного артиста України, професора та завідувача кафедри народнопісенного виконавства КНУКіМ Станіслава Євстигнійовича Павлюченка (1937–2010 рр.) [12]. Очолюючи цю кафедру протягом 1984–2010 рр., С. Павлюченко створив сучасну школу народного співу. Завдяки хормейстерському та педагогічному талантові педагога, студентський хор КНУКіМ став провідним навчально-концертним колективом України, гідним продовжувачем народнопісенної традиції. Із січня 2011 р. Український народний хор носить ім'я Станіслава Павлюченка. Другий випуск серії підготовлений до 70-річчя від дня народження Раїси Дмитрівни Гусак — етноорганолога, заслуженої артистки України, доцента кафедри фольклору, народнопісенного і хорового мистецтва КНУКіМ [2].

Більш детально представимо третій випуск серії — біобібліографічний покажчик, підготовлений до 65-річчя від дня народження відомого українського письменника, лауреата Національної премії

Україні імені Тараса Шевченка, заслуженого діяча мистецтв України В'ячеслава Григоровича Медведя, випускника бібліотечного факультету КДІК [9].

Показчик складається з десяти основних розділів, довідкового апарату та додатків. Розділ «Основні дати життя і творчості» написаний самим В'ячеславом Григоровичем в притаманному йому стилі. Розділ «В'ячеслав Медвідь: феномен творчості і грані слова» складається з чотирьох нарисів. Про роки навчання письменника в Київському державному інституті культури розповідає Т. О. Долбенко. Особливості творчості письменника розкриваються в нарисах М. Васьківа та О. Микитенка. Про дитячі роки та перші кроки в письменництві В. Медведя згадує М. Семенюк. Матеріали показчика з можливою повнотою відображають публікації за 1968–2015 рр. (всього 466 записів). Бібліографічна частина показчика складається з чотирьох розділів. До розділу «Видання творів В. Медведя» включено бібліографічні описи окремих видань; художніх творів у збірниках і періодичних виданнях; публікацій у антологіях, альманахах; перекладів іноземними мовами; перекладів із іноземних мов; літературознавчих і літературно-філософських есе; публіцистичних, мистецтвознавчих, критичних статей, а також авторські колонки у періодичних виданнях, передмови, рецензії та інтерв'ю. Видання, упорядником яких був В. Медвідь, а також перелік періодичних видань, у яких письменник був членом редколегії, зібрані в розділі «Редакційна діяльність В. Медведя». До розділу «Література про життя та творчість В. Медведя» включені публікації про життєвий шлях, творчу, громадську та культурно-просвітницьку діяльність письменника. Окремим розділом подаються літературні дискусії, натхненником та учасником яких був В'ячеслав Медвідь. До розділу «Літературно-мистецькі проекти» включені відомості про творчі вечори, літературно-мистецькі свята та літературні проекти, організатором, ведучим, автором сценарію, учасником яких був письменник.

У розділі «Діячі культури, письменники, літературознавці про В'ячеслава Медведя» про творчість письменника висловлюються визначні діячі української культури: Микола Жулинський, Павло Загребельний, Олександр Климчук, Борис Харчук, Арон Тростянецький, Григійр Тютюнник, Василь Добрянський, Василь Шкляр, Юрій Ковалів, Леонід Кореневич, Ігор Михайлін, Юрко Гудзь, Людмила Таран, Віктор Положій, Валерій Шевчук, Володимир Яворівський, Юрій Мушкетик, Євген Гуцало, Ярослав Голобородько, Олексій Микитенко, Євген Пашковський, Сергій Квіт, Михайло Бриних, Степан Процюк, Євген Баран, Ніла Зборовська. В розділі «З епістоляр-

ної спадщини» подані вибрані листи Миколи Кравчука, Роман Андріяшика та Броніслава Грищука до В'ячеслава Медведя. В розділі «Життя в світлинах» вміщені фотографії, відібрані та підписані особисто В'ячеславом Медведем.

Показчик має додатки, в яких подано: цитати з творів письменника; вірші Гриця Гайового та Ігора Січовика, присвячені В. Медведю; Указ Президента України Про присудження Національної премії України імені Тараса Шевченка; виступ на врученні Національної премії України імені Шевченка; відзнаки, подяки, вітальні листи; автографи письменників на книгах з особистої бібліотеки; документи Асамблеї лауреатів Національної премії України імені Тараса Шевченка; сторінки спогадів матері В. Медведя та його інтерв'ю. Велику допомогу у підготовці видання надала дружина письменника — Валентина Миколаївна Медведєва, професор КНУ-КіМ. Вона дозволила користуватися особистим архівом родини — документами, листами, фотографіями, що зробило показчик максимально інформативним і цікавим.

Із метою популяризації видань, підготовлених бібліотекою, бібліографічна продукція представлена на сайті бібліотеки (<http://lib.knukim.edu.ua>).

Отже, аналіз біобібліографічних показників дає підстави стверджувати, що наукова бібліотека КНУКіМ є центром інтеграції та поширення біографічного знання як важливого складника культурного та інтелектуального надбання університету. Системна комплексна діяльність співробітників бібліотеки та науковців КНУКіМ є вагомим внеском у розвиток культурології, мистецтва, педагогічної науки, забезпечує розвиток наукової біографістики, популяризацію творчої спадщини відомих науковців, освітян і митців сучасності.

- 1 Безклубенко Сергій Данилович : біобібліогр. показч. : до 80-річчя від дня народж. / наук. ред.: А. І. Гурбанська, Р. Д. Михайлова ; уклад.: О. О. Скаченко, І. Л. Маловська, А. В. Мальшакова, О. Ф. Омеляненко-Набіулїна ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2012. – 258 с.
- 2 Гусак Раїса Дмитрівна : біобібліогр. показч. : до 70-річчя від дня народж. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад. О. О. Скаченко ; редкол.: М. М. Поплавський, Ю. І. Горбань, І. Л. Маловська, О. Ф. Омеляненко-Набіулїна. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. – 176 с. : іл. – (Серія «Видатні постаті КНУКіМ» ; вип. 2).
- 3 Долбенко Тетяна Олексіївна : біобібліогр. показч. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: Ю. І. Горбань,

- І. Л. Маловська, О. О. Скаченко, В. В. Лук'яненко ; редкол.: М. М. Поплавський, М. С. Тимошик, В. М. Медведєва. – 2-е вид., допов. – Київ : Ліра-К, 2015. – 158 с. : іл. – (Серія «Вчені КНУКіМ» ; вип. 1).
- 4 Київський національний університет культури і мистецтв у 2013 році: знаменні дати, славні ювілеї : календар / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад. О. О. Скаченко ; наук. ред. А. І. Гурбанська ; літ. ред. О. О. Гарачковська. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2013. – 116 с. : іл.
- 5 Київський національний університет культури і мистецтв у 2014 році: знаменні дати, славні ювілеї : календар / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад. О. О. Скаченко ; наук. ред. О. О. Гарачковська. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2014. – 138 с. : іл.
- 6 Київський національний університет культури і мистецтв у 2015 році: знаменні дати, славні ювілеї : календар / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад. О. О. Скаченко ; редкол.: М. М. Поплавський, Ю. І. Горбань, І. Л. Маловська. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. – 124 с. : іл.
- 7 Майстри хорового мистецтва : біобібліогр. покажч. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: О. О. Скаченко, Н. М. Кречко ; наук. ред. І. Д. Гамкало. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2013. – 122 с. : іл. – (Серія «Знаменні дати КНУКіМ» ; вип. 3).
- 8 Медведєва Валентина Миколаївна : біобібліогр. покажч. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: Ю. І. Горбань, Л. А. Рибка, І. Л. Маловська, В. В. Степко, В. В. Лук'яненко ; редкол.: М. М. Поплавський, Т. О. Долбенко, Л. І. Прокопенко. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. – 204 с. : фот. – (Серія «Вчені КНУКіМ» ; вип. 3).
- 9 Медвідь В'ячеслав : біобібліогр. покажч. : до 65-річчя від дня народж. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: Ю. І. Горбань, В. В. Степко, Г. О. Стешенко ; редкол.: М. М. Поплавський, Т. О. Долбенко, В. М. Медведєва. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2015. – 190 с. : фот. – (Серія «Видатні постаті КНУКіМ» ; вип. 3).
- 10 Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв: від витоків до сьогодення : іст. нарис / упоряд. О. О. Скаченко ; наук. ред. Т. О. Долбенко ; редкол.: Ю. І. Горбань, І. Л. Маловська, Г. О. Стешенко, Т. В. Улятовська ; КНУКіМ, Наук. б-ка. – Київ : Ліра-К, 2013. – 168 с. : іл.
- 11 Об'єднані любов'ю до української пісні : біобібліогр. покажч. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка ; уклад.: О. О. Ска-

- ченко, В. В. Ткаченко ; наук. ред. А. І. Іваницький ; літ. ред. В. В. Сінельнікова. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2013. – 242 с. – (Серія «Знаменні дати КНУКіМ» ; вип. 2).
- 12 Павлюченко Станіслав Євстигнійович : біобібліогр. покажч. : до 75-річчя від дня народж. / наук. ред.: А. І. Гурбанська, П. Г. Павлюченко ; уклад.: О. О. Скаченко, В. В. Ткаченко ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2012. – 108 с. – (Серія «Видатні постаті КНУКіМ» ; вип. 1).
- 13 Скаченко О. О. Наукова робота бібліотеки Київського національного університету культури і мистецтв: традиції, сучасність, перспективи / Скаченко О. О. // Питання культурології : зб. наук. пр. / КНУКіМ. – Київ, 2013. – Вип. 29. – С. 132–137.
- 14 Скарнь Олександр Іванович : біобібліогр. покажч. : до 70-річчя від дня народж. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Наук. б-ка; уклад.: Ю. І. Горбань, І. Л. Маловська, О. О. Скаченко, В. В. Лук'яненко ; редкол.: М. М. Поплавський, А. І. Гурбанська, В. М. Медведєва. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2014. – 118 с. – (Серія «Вчені КНУКіМ» ; вип. 2).

В. В. Степко,
*завідувач інформаційно-бібліографічного відділу
наукової бібліотеки КНУКіМ (Київ);*
Г. О. Стешенко,
провідний бібліотекар наукової бібліотеки КНУКіМ (Київ).